

Аудит жөніндегі комитет ІАҚ қызметінің нәтижелеріне мониторинг жүргізіп қана қоймай, кәсібилікті дамытуға және оның қызметкерлерінің кадрлық әлеуетін ашуға назар аударады. Осы мәселелер ІАҚ есептеріне енгізіледі және Аудит жөніндегі комитет оларды тоқсан сайын қарайды.

ІАҚ қызметкерлерінің кәсібилігі ҚМГ-ның ішкі аудит функциясы тиімділігінің кепілі болғандықтан, оқыту және біліктілікті арттыру процесінің маңызы жоғары.

Ішкі аудит жүргізу процесінің тиімділігін бағалау

ІАҚ жұмысының сапасын қамтамасыз ету және арттыру бағдарламасының талаптарына сәйкес, әрбір аудиторлық тапсырмадан кейін, аудиттелетін тарап ІАҚ жұмысын бағалай отырып, сауалнаманы толтырады.

Комплаенс қызметі

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (бұдан әрі-ҚМГ) қызметін заңдылық, адалдық және әдептілік қағидаттарына сай жүргізеді. Компания қолданыстағы заңнаманы қатаң сақтайды, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін барлық мүмкін әрекеттерді жасайды, беделіне нұқсан келмеуіне және этика саласында жоғары халықаралық стандарттарды енгізуге ұмтылады.

ҚМГ Комплаенс-жүйесі компания қызметінің заңнамаға, салалық стандарттарға және өзге де міндетті талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етеді. Бұл элементтер компанияның қызмет түрлеріне енгізілген.

Комплаенс қызметінің негізгі бағыттары:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл;
- заңнаманы, корпоративтік және іскерлік этиканың жалпы қабылданған нормаларын сақтау;
- инсайдерлік ақпаратты басқару;
- жағымды іскерлік бедел;
- мүдделер қақтығысын басқару.

Корпоративтік басқарудың үздік әлемдік тәжірибесіне сүйене отырып, ҚМГ-да комплаенс мәселелері бойынша ішкі құжаттар бекітілді:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясат;
- Құпия ақпарат саясаты;
- Мүдделер қақтығысын реттеу саясаты;
- Контрагенттердің сенімділігін тексеру саясаты;
- Инсайдерлік ақпаратқа қол жеткізу құқықтарының аражігін ажырату және инсайдерлердің бұл ақпаратты заңсыз пайдалану мүмкіндігіне жол бермеу үшін ішкі бақылау қағидалары;
- Іскерлік этика кодексі.

Осы бағалаулардың нәтижелері шоғырландырылады және ІАҚ-тың тоқсандық және жылдық есептеріне енгізіледі, оны ҚМГ-ның Аудит жөніндегі комитеті мен Директорлар кеңесі қарайды және мақұлдайды.

Халықаралық ішкі аудиттің кәсіптік стандарттарына сәйкес, бес жылда бір рет Ішкі аудит қызметіне тәуелсіз сыртқы бағалау жүргізіледі. ІАҚ қызметінің Халықаралық ішкі аудиттің кәсіби стандарттарына, үздік халықаралық тәжірибелерге, ҚМГ ішкі аудит қызметі туралы ережеге, ҚМГ іскерлік этика кодексіне және ішкі аудит функцияларын реттейтін басқа да қолданылатын сыртқы және ішкі нормативтік актілерге сәйкес келу мәніне 2020 жылы жүргізілген тәуелсіз сыртқы бағалау нәтижелері бойынша, ІАҚ-тың стандарттар талаптарына сәйкестігі 100%-ды құрады.

Осылайша, компанияның ІАҚ жұмысы Халықаралық ішкі аудиттің кәсіби стандарттарының талаптарына толық сәйкес келеді деп танылды.

Этикалық мінез-құлық және бизнесті адал жүргізу стандарттарына сәйкес келу мақсатында комплаенс қызметі компанияның контрагенттерін тексереді. Бұл тәжірибе жосықсыз контрагенттермен шарттар жасасудың алдын алуға, шарттық міндеттемелерді бұзу тәуекелдерін азайтуға көмектеседі.

Комплаенс қызметі ұйымдық-өкімдік және әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындаумен байланысты еркін лауазымдарға орналасуға кандидаттардың сенімділігін тексереді. Бұл компания басшылығының сенімділігі мен кәсібилігін қамтамасыз етуге, жоғары лауазымдарда сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің мүмкіндігін төмендетуге мүмкіндік береді. Жұмысқа қабылдау шарттарының бірі сатып алуды жүргізу құзыретіне кіретін кандидаттар үшін психологиялық тексерулер мен полиграфтағы тесттер (өтірік детекторы) болды.

ҚМГ компаниялар тобында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша маңызды қадам – сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижесінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі іс-шаралар жоспары қабылданады.

Мүдделер қақтығысын басқарудың тиімді жүйесін құру бойынша 2020 жылдан бастап «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобының барлық қызметкерлері бойынша мүдделер қақтығысын жалпыға бірдей декларациялауды жүргізеді.

ҚМГ шығарған бағалы қағаздардың қор биржаларында саудаланатын тізімге енгізілуіне және болуына байланысты комплаенс қызметі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес инсайдерлік ақпаратқа қолжетімділігі бар адамдардың инсайдерлік ақпаратты заңсыз пайдалану мүмкіндігіне жол бермеу жөніндегі іс-шараларды жүргізеді.

Ақпарат құралдары

Бұзушылықтарды уақтылы анықтау, олардың жағымсыз салдарын болдырмау, заңнама мен ішкі нормативтерді сақтау, беделі мен имиджін сақтау, корпоративтік мәдениетті жақсарту мақсатында «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобында, оның ішінде «ҚазМұнайГаз» АҚ-да және оның еншілес және тәуелді ұйымдарында (бұдан әрі – ЕТҰ) орталықтандырылған «жедел желі» жұмыс істейді. Оның операторы – KPMG тәуелсіз аудиторлық компаниясы.

«Жедел желі» сыбайлас жемқорлық, алаяқтық, кемсітушілік, сондай-ақ қоғам қызметкерлері мен контрагенттері мен оның ЕТҰ тарапынан өзге де бұзушылықтар туралы белгілі фактілерді құпия түрде мәлімдеуге мүмкіндік береді.

«Жедел желі» байланыстары компанияның және оның ЕТҰ корпоративтік сайттарында жарияланған. Оны қызметкерлер арасында ілгерілету бойынша шаралар қабылдануда.

Сонымен қатар, 2023 жылы өтініштер санының 2022 жылмен салыстырғанда 23%-ға азаюы ҚМГ-да сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жүргізіліп жатқан профилактикалық шаралардың нәтижелілігін көрсетеді.

Компания дайындалып жатқан немесе жасалған бұзушылықтар туралы ақпараттың негізгі көзі ретінде қызметкерлердің өз бастамасымен хабар беру арналарын дамытудың маңызын түсінеді, сондай-ақ өз бастамасымен хабар беру арналарына сенімділікті арттырудың ең пәрменді тәсілі ретінде өтініштерді жан-жақты, толық және объективті қарау есептеледі.

Комплаенс саласында оқыту және біліктілікті арттыру

ҚМГ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектісі бола отырып, Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы бастамалардың дамуын аса

қызығушылықпен бақылайды. Біз сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың маңыздылығын мойындаймыз және өз қызметкерлеріміз арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға ұмтыламыз.

Бұл жұмыстағы маңызды бағыттардың бірі – жемқорлыққа қарсы оқыту, оның үстіне оның үздіксіз, дәйекті әрі өзекті болуын қамтамасыз ету. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және ЕТҰ қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы хабардарлығын арттыру мақсатында комплаенс/ комплаенс қызметтері ҚМГ тобына кіретін компаниялардың офицерлерімен Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының қолданылуы мәселелері бойынша, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) өкілдерінің қатысуымен мерзімді негізде компания басшыларымен және қызметкерлерімен кеңестер, семинарлар өткізеді.

Биыл комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі өкілдерінің қатысуымен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тиімді іс-қимыл мәселелері бойынша семинар өткізді.

Мүдделер қақтығысын басқарудың тиімді жүйесін құру, сондай-ақ қызметкерлердің мінез-құлқына қойылатын талаптарды айқындау шеңберінде, оларды сақтау жеке мүдделер мен байланыстардың ықпалымен шешімдер қабылдау тәуекелдерін барынша азайтуға мүмкіндік береді, ҚМГ комплаенс қызметі қызметкерлерді «мүдделер қақтығысы» курсы бойынша оқытуды жүзеге асырды.

Комплаенс қызметі ҚМГ компаниялар тобының кәсіби құзыреттіліктерін дамытуды және комплаенс-мамандарының біліктілігін арттыруды қолдайды. Бүгінгі таңда комплаенс командаларында комплаенс саласындағы халықаралық және ұлттық кәсіби ұйымдар берген комплаенс саласындағы кәсіби сертификаттарға ие мамандар бар.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік жауапкершіліктің, заңдылықты ұстанудың және мінсіз беделді қолдаудың жоғары стандарттарына ұмтылады. Сәйкестік жүйесі – заңнама, салалық стандарттар немесе этикалық принциптер болсын, барлық міндетті талаптарға сәйкестікті қамтамасыз етудің негізгі құралы. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті, мүдделер қақтығысын басқаруды және ішкі бақылау стандарттарын сақтауды қоса алғанда, қызметтің әртүрлі бағыттары компанияның өз қызметінде тиімді басқару мен ашықтықты қамтамасыз етуге кешенді көзқарасын көрсетеді.